

**Závazné pokyny pro vyplňování statistického
formuláře A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti
zdravotnických zařízení pro obor
diabetologie**

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2009. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 129 ze dne 10. 11. 2008, formou vyhlášky č. 398/2008 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvem. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o zdravotnických zařízeních a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Zároveň jej vyplňuje ordinace praktického lékaře pro dospělé (PL). Praktičtí lékaři vykazují na tomto výkaze pouze ty diabetiky, které aktivně léčí.

PL zpracovává 1x ročně výkaz oboru diabetologie - I. oddíl nevyplní, ve II. oddíle vyplní ř. 22 až 24. Údaj o počtu ošetření-vyšetření (ř. 21) nevyplní. III. a IV. oddíl vyplní celý.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: laskavě doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 – správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru universální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. **Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolony. Tam, kde bude údaj nulový, se do kolony uvede pomlčka „-“.** Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje.

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

(PL tento oddíl nevyplňuje)

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků. Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

- sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 6 Ostatní odborní pracovníci. Patří sem odborní zaměstnanci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.
- ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.
- ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12. Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro **ambulantní část lůžkového oddělení** stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinární doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči.

To znamená:

- **do počtu fyzických osob** se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,

- **do přepočtených počtů** se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme však, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

ř.13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)

Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:

- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
  - na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
  - jako spolupracující rodinný příslušník,
  - fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce
- ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:
- $$= \frac{\text{součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$

Oddíl II. Počet ošetření - vyšetření a změny v počtu léčených osob za sledované období

(PL vyplní pouze ř. 22 až 24 za pacienty s diabetem, které sám léčí)

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

- ř. 21, sl.1 počet ošetření - vyšetření celkem (PL nevyplňuje)
Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetřování jedné fyzické osoby na téměř oddělení (pracovišti, v bytě pacienta) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.
- ř. 22 až 24, sl. 4 ze sl.1 osoby od narození do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 22 počet osob léčených na začátku sledovaného období
- ř. 23 z celkového počtu přijatých osob se uvedou jen osoby, u nichž bylo onemocnění nově diagnostikováno
- ř. 23, sl. 5 ze sl.1 děti od narození do posledního dne před 5. narozeninami
- ř. 23, sl.6 ze sl.1 děti a mladiství od 5 let do posledního dne před 15. narozeninami
- ř. 24 počet úmrtí od 1.1. do 31.12. sledovaného roku (z diabetiků, které PL sám léčí)

Oddíl III. Výskyt diabetu podle typu a jeho komplikací

(PL vyplní celý tento oddíl za pacienty s diabetem, které sám léčí)

- ř. 41, sl.1 až 3 počet osob léčených na I. typ diabetu (závislých na inzulínu - dg E10) k 31.12.
- ř. 41, sl.1 počet léčených dětí a mladistvých na I. typ DM od narození do posledního dne před 15. narozeninami
- ř. 41, sl.2 počet léčených mladistvých na I. typ DM od 15ti let do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 41, sl.3 počet osob ve věku 20 let a více léčených na I. typ DM

- ř. 41, sl.4 počet osob léčených na II. typ diabetu (nezávislých na inzulínu - dg E11) k 31.12.
- ř. 41, sl.5 počet osob léčených na sekundární diabetes (dg E13) k 31.12.
- ř. 41, sl.6 porucha glukózové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně (dg R73.0) ke dni 31.12.
- ř. 45 z ř. 44 - počet osob, u kterých je trvale zvýšená hladina kreatininu nad normální hranici
- ř. 48 z ř. 46 - slepotou se rozumí visus horší než 3/60
- Oddíl IV. Léčba (PL vyplní celý tento oddíl)**
- ř. 71, sl.1 počet osob léčených na DM k 31.12. celkem (rovná se součtu sl. 1 až 5, ř. 41 v oddílu III)
- ř. 71 až 81, ze sl. 1 - počet osob ve věku od narození do posledního dne před 20. narozeninami
- ř. 71 až 81, ze sl. 1 - počet osob od 20 let věku do posledního dne před 65. narozeninami
- ř. 71 až 81, ze sl. 1 - počet osob ve věku od 65 let a více
- ř. 72 počet osob léčených jen dietou
- ř. 73 počet osob léčených PAD - perorálními antidiabetiky
- ř. 74 počet osob léčených deriváty sulfonylmočoviny
- ř. 75 počet osob léčených biquanidy
- ř. 76 počet osob léčených kombinovanou léčbou PAD
- ř. 77 celkový počet osob léčených jen inzulínem
- ř. 78 až 80 vykáže se převažující způsob aplikace inzulínu léčeným osobám:
- ř. 78 počet osob, kterým byly aplikovány 1 až 2 dávky inzulínu denně
- ř. 79 počet osob, kterým byly aplikovány 3 a více dávek inzulínu denně
- ř. 80 počet osob, kterým byl inzulín aplikován inzulínovou pumpou
- ř. 81 počet osob léčených kombinovanou léčbou, tzn. inzulínem a PAD

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. $\neq$ 0

Pokud v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 $\neq$ 0, pak ř. 11 $\neq$ 0 ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 $\geq$ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1 $\neq$ 0 (neplatí pro ordinace PL pro dospělé)

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3 v řádcích 22 až 24

sl. 1 $\geq$ sl. 4 v řádcích 22 až 24

sl. 4 $\geq$ sl. 5 v ř. 23

sl. 4 $\geq$ sl. 6 v ř. 23

ř. 23, sl. 4 $\geq$ ř. 23 (sl.5 + sl.6)

Oddíl III.

počet osob léčených na DM k 31.12. celkem = součtu sl. 1 až 5
ř. 41 = ř. 71, sl. 1 oddílu IV.

ř. 41 (sl. 1 + sl. 2) $\leq$ ř. 71, sl. 4 oddílu IV.

ř. 41 = ř. 42 + ř. 43

ř. 41 $\geq$ ř. 44

ř. 41 $\geq$ ř. 46

ř. 41 $\geq$ ř. 49

ř. 42 (součet sl. 1 až 5) = ř. 71, sl. 2 oddílu IV.

ř. 43 (součet sl. 1 až 5) = ř. 71, sl. 3 oddílu IV.

ř. 44 ≥ ř. 45

ř. 46 ≥ ř. 47

ř. 46 ≥ ř. 48

ř. 49 ≥ ř. 50

Oddíl IV.

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3, týká se řádků 71 až 81

sl. 1 = sl. 4 + sl. 5 + sl. 6, týká se řádků 71 až 81

ř. 71 = ř. 72 + ř. 73 + ř. 77 + ř. 81

ř. 73 = ř. 74 + ř. 75 + ř. 76

ř. 77 = ř. 78 + ř. 79 + ř. 80